

Postitee Palojärve metsa majandamise kava aastateks 2020-2030

Koostaja: Tiit Timberg

august-november 2020

Sisukord

[I Ülevaade Postitee Palojärve metsadest](#) 3

[II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel](#) 9

[III Metsade majandamise kava aastateks 2020-2030](#) 10

[IV Mõisted](#) 17

Hea lugeja!

Mets on Eesti rikkus. Meile kõigile on oluline, et meie metsad oleksid elujõulised, erinevas vanuses, mitmekesised ja terved. Selline seisund saavutatakse metsa kasvatades, kasutades, uuendades ja kaitstes. Nõnda tagame, et igal järgmisel põlvkonnal on samaväärselt meiega noort metsa, keskealist metsa ja raieküpset metsa ning võimalus kasutada nende metsadega kaasnevaid hüvesid. Erinevas vanuses mets on vajalik ka ökoloogilise mitmekesisuse tagamiseks, sest eri liigid vajavad erinevaid tingimusi ja elupaiku.

Enamus Eesti metsadest on poollooduslikud ehk inimene on need kunagi istutanud ning loodus teisi puuliike omalt poolt lisanud. Elujõulise metsa saamiseks järgnevad istutamisele metsakasvatustööd. Kui mets saab raieküpseks, siis puit raiutakse ja asemele kasvatatakse uus mets.

Metsa kasvatamise võtted on erinevad ja need olenevad kohapealsetest looduslikest tingimustest. Postitee Palojärve metsamaa kuulub palumetsade tüübirühma, valdavad on pohla kasvukoha metsad. Mullustiku- ja uuenemistingimused võimaldavad männikutes kasutada turberaiet pohlamännikute looduslikuks uuendamiseks.

Mets annab puidu näol taastuvat ja keskkonnasõbralikku materjali. Lisaks sellele on riigimetsas looduses liikumise võimalused, loodusväärtuste kaitse ja siin teostatakse teadusuuringuid. Postitee Palojärve metsas on kõik viidatud metsakasutusviisid esindatud ja saavad koos toimida. Kogu kasutuse mitmekesisus ja suur avalik huvi andsid sisendi määratleda Postitee Palojärve mets kõrgendatud avaliku huviga (KAH) alana. Metsa paiknemine ajaloolise Postitee (Vooreküla-Puskaru maantee) ääres annab selleks täiendava põhjuse. Palojärve metsades paiknevad lõkkekohad, telkimisala ja järverand on kõrge külastatavusega (kaart 2).

Selleks, et säilitada Palojärve metsade püsimine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus, oleme kokku pannud majandamise kava aastateks 2020–2030.

I Ülevaade Postitee Palojärve metsadest

Postitee Palojärve KAH alal asub RMK hallatavat metsamaad 93 ha (tabel 1). Sellest 2,2 ha asub looduskaitse rangeimas vööndis, kus mitte mingit metsa majandamist ei toimu. 7,8 ha on metsad, mille RMK on oma otsusega arvanud majandamisest välja. Novembris 2020 inventeeris RMK täiendavalt kõrge vanusega metsaeraldisi ja määratles juurde 3,5 ha potentsiaalse vääriselupaigana või kooslusena (kaart 1).

Majandatavat metsa on 78 ha, kus metsa kasvatamine ja uuendamine toimub arvestades seadustest ja säästva metsamajandamise sertifikaatidest tulenevate piirangutega.

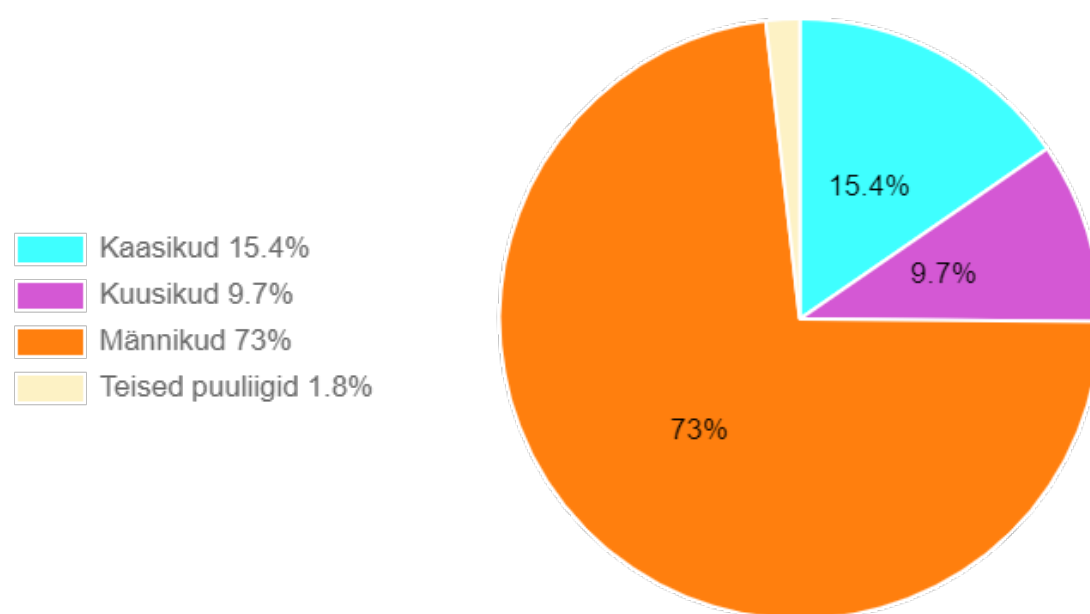
Tabel 1. Riigimetsamaa jagunemine hektarites (ha) majandamiskategooriate järgi.

Rangelt kaitstav mets/VEP	2.2
RMK otsusega mittemajandatav mets/kaitstavad kooslused/potentsiaalsed VEP-id	7.8
Mittemetsamaa	4.3
Kokku	14.3
Majandatav mets	78.4
Kõik kokku	92.7

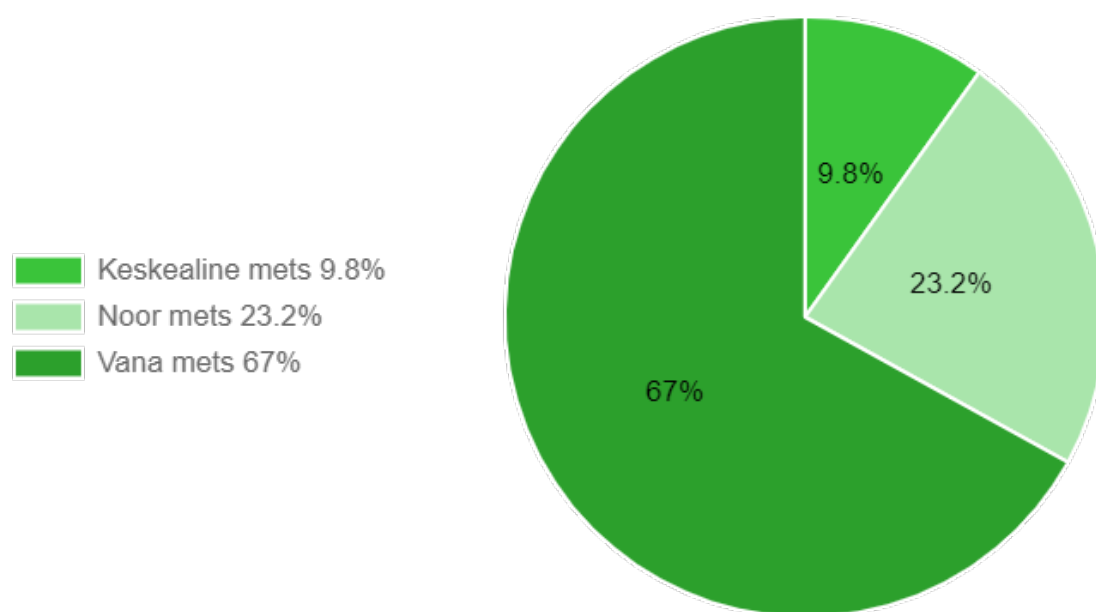
Kavaga hõlmatud metsade pindalast enamuse moodustavad männikud (73%), järgnevad kaasikud (15%), kuusikud (10%) (joonis 2).

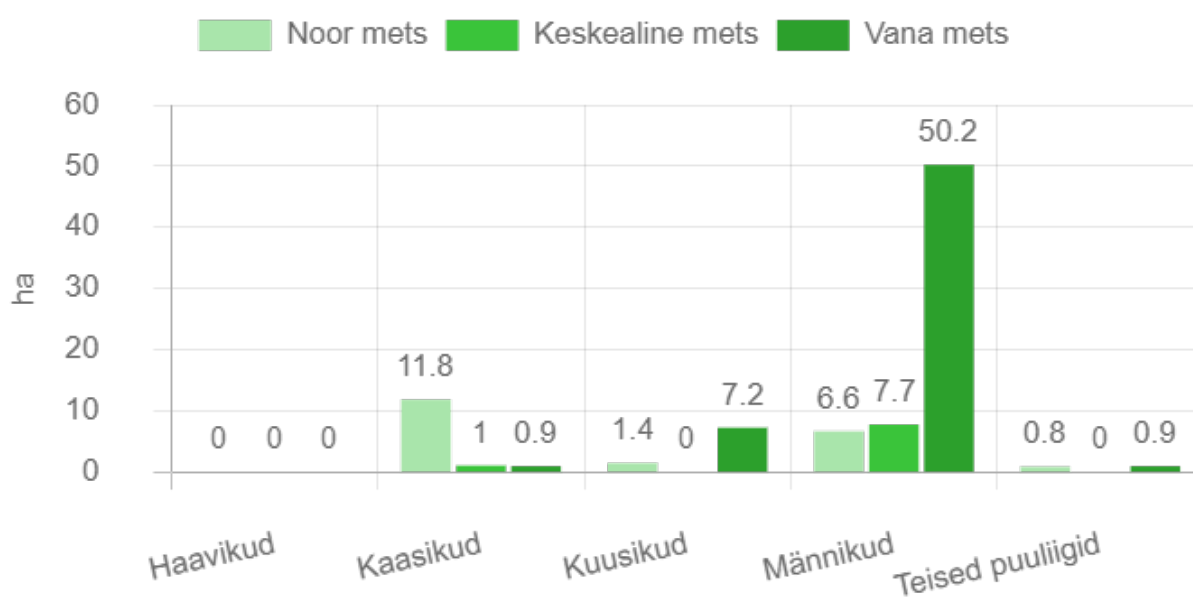
Kaart 2. RMK lõkkekohad ja telkimisala Palojärvel.

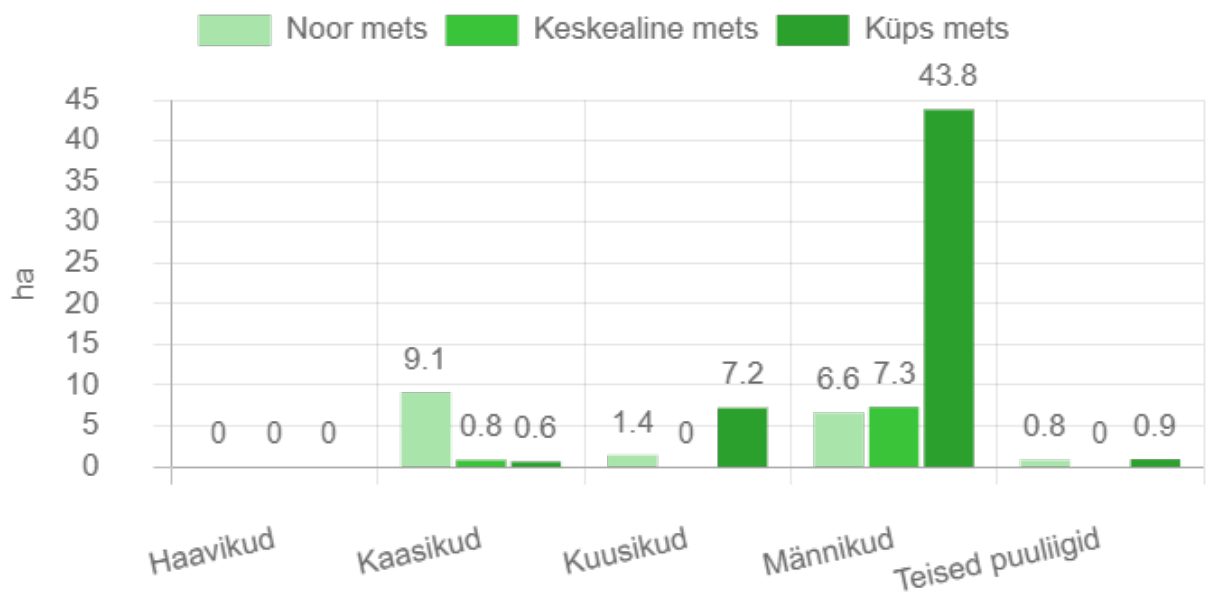
Joon is 2 Metsade jagunemine puuliikide kaupa (%).

Joonis 3. Metsade vanuseline jaotus (%) 2020.aastal.

Joonis 4. Metsade vanuseline jaotus (ha) 2020.aastal.

Joonis 5. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus hektarites puuliikide kaupa.

II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel

Metsi majandatakse viisil, et oleks tagatud metsade uuenemine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus. Tuleviku metsahoiu mõttes planeerime metsade uuendamist sihiga tagada puistute ühtlasem jagunemine vanusegruppidesse.

Metsade majandamist tutvustatakse kogukonnale täiendavalt infokoosolekutel, mis toimuvad hiljemalt raietele eelneva aasta 1. detsembriks.

- Uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta jooksul pärast raiet.
- Kõige enne raiutakse metsad, mis on vanemad või mille tervislik seisund on halb.
- Raied planeeritakse selliselt, et raiutaks võimalikult harva.
- Raielangid püütakse sobitada maastikku. Raiete puhul püütakse mitte tükeldada väljakujunenud metsamassiive ning välditakse suurte avatud vaadete tekkimist.
- Lageraie lankidega ei ületata väljakujunenud metsaradasid ja teid.
- Lageraie puhul jälgitakse selle kõrvale jääva ala olukorda. Uuel langil ei alustata lageraiega enne, kui kõrvaloleval langil kasvab ca 1 meetri kõrgune noor mets.
- Teede ja radade ääres jäetakse lageraie langile tavapärasest rohkem säilikpuid (20–70 tk/ha) või säilikpuude suuremaid gruppe.
- Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiet vastavalt metsade vajadustele.
- Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.

III Metsade majandamise kava aastateks 2020-2030

Uuendusraieid oleme kavandanud kokku 33,8 hektarit, millest 25,2 hektarit oleme kavandanud aegjärgse raie ja 8,6 hektarit lageraie (tabel 2, kaart 3 ja 4). Suuremas mahu teostatakse aegjärgseid raieid (1.raiejärg) 2020. ja 2030.aastal, vastavalt 10,5 hektarit ja 6,6 hektarit. Aegjärgsete raie 2.raiejärgud viiakse läbi lähtudes metsa uuenemisest, 6-8 aasta möödudes. Lageraied on kavandatud viljakate kasvukohtade (jänesekapsa kasvukoht) männikute uuendamiseks, samuti kuusikute, kaasiku ja hall-lepiku uuendamiseks.

Metsade uuendamine on suunatud männikute säilitamisele, mis siinsetel liiv-muldadel kõige paremini kasvavad ja muutlikele ilmaoludele vastu peavad. Uuendusraietest-uuendatavatest puuliikidest annab ülevaate tabel 3.

Tabel 2. Raie pindala hektarites (ha) aastatel 2020-2030.

Aasta	Lageraie	Aegjärgne raie
2020	1.10	10.50
2021	3.60	0
2022	1.60	0
2026	1.50	0
2027	0	2.30
2028	0.80	5.80
2030	0	6.60
Kokku	8.60	25.20

Kaart 3. Kavandatud raied Postitee ääres

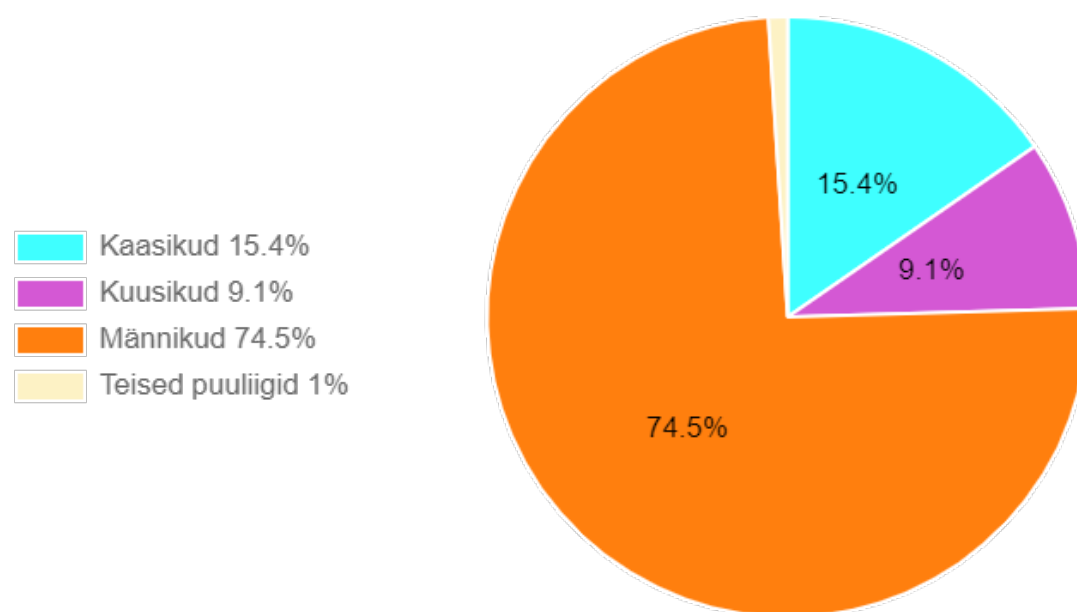

Kaart 4. Kavadatud raied Väikese-Palojärve ja Palojärve metsas.

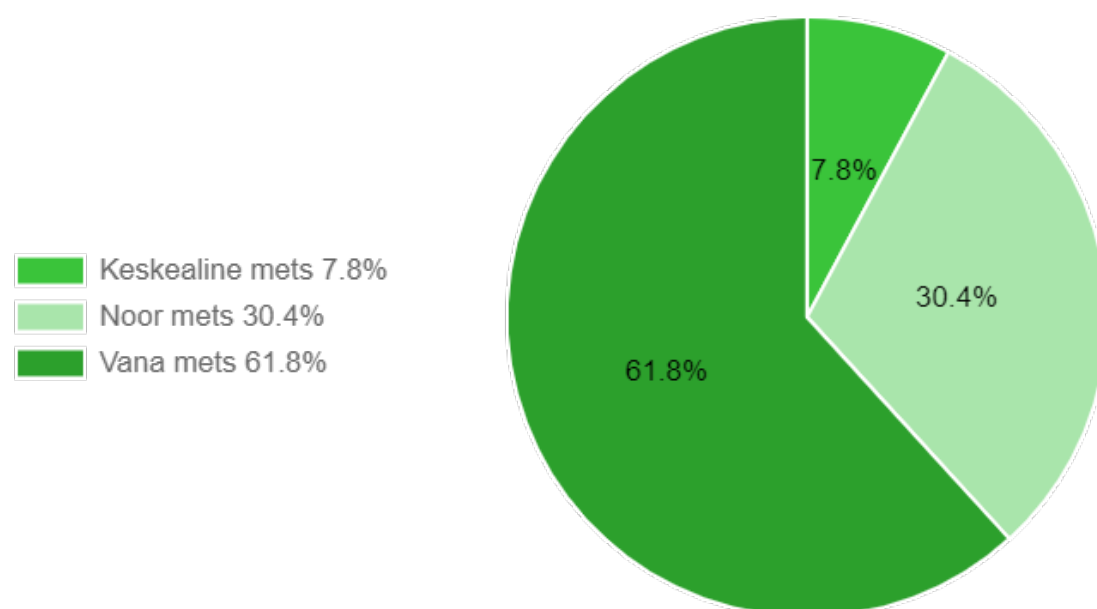
Tabel 3. Raiete nimekiri koos uuendatava puuliigiga.

Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Uuendatav puuliik	Pindala, ha
PW004	2	Männikud	LR	2020	MA	0.3
PW004	5	Männikud	LR	2028	MA	0.8
PW004	12	Männikud	AR	2030	-	1.5
PW004	17	Männikud	AR	2027	-	2.3
PW004	44	Hall-lepik	LR	2020	KU	0.8
PW007	3	Männikud	AR	2030	-	0.3
PW007	7	Männikud	LR	2026	MA	0.3
PW007	16	Männikud	AR	2020	-	0.3
PW007	17	Kuusikud	LR	2026	MA	0.6
PW007	20	Männikud	LR	2022	-	0.1
PW010	4	Männikud	AR	2028	-	1.1
PW010	6	Männikud	AR	2020	-	1.2
PW010	10	Männikud	AR	2030	-	0.2
PW013	4	Männikud	AR	2030	-	0.8
PW013	6	Männikud	AR	2020	-	3.7
PW013	11	Männikud	AR	2028	-	1
PW014	1	Männikud	AR	2030	-	1
PW014	5	Männikud	AR	2020	-	3
PW014	7	Männikud	AR	2030	-	2.8
PW014	8	Männikud	AR	2020	-	0.4
PW016	4	Kuusikud	LR	2021	KU	1.6
PW016	5	Männikud	AR	2028	-	2.6
PW016	13	Kuusikud	LR	2022	KS	0.6
PW016	20	Kuusikud	LR	2021	KU	2

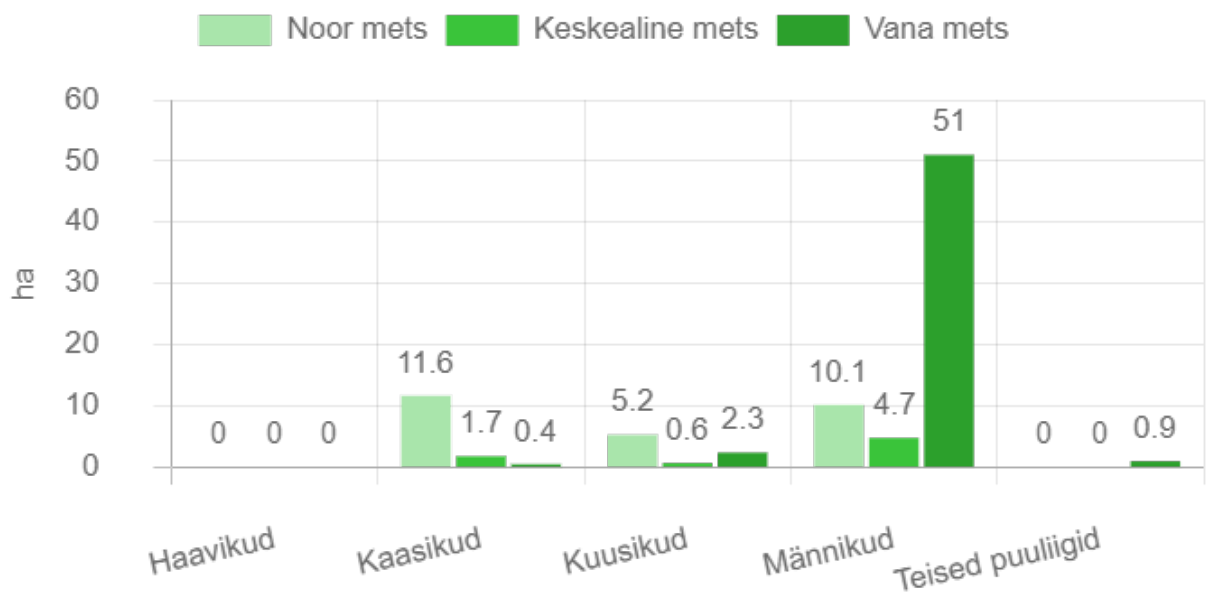
PW017	8	Männikud	LR	2022	MA	0.3
PW017	9	Männikud	AR	2028	-	0.4
PW017	13	Männikud	LR	2026	MA	0.6
PW017	14	Kaasikud	LR	2022	MA	0.6
PW017	23	Männikud	AR	2028	-	0.7
PW018	4	Männikud	AR	2020	-	0.7
PW018	17	Männikud	AR	2020	-	1
PW018	18	Männikud	AR	2020	-	0.2

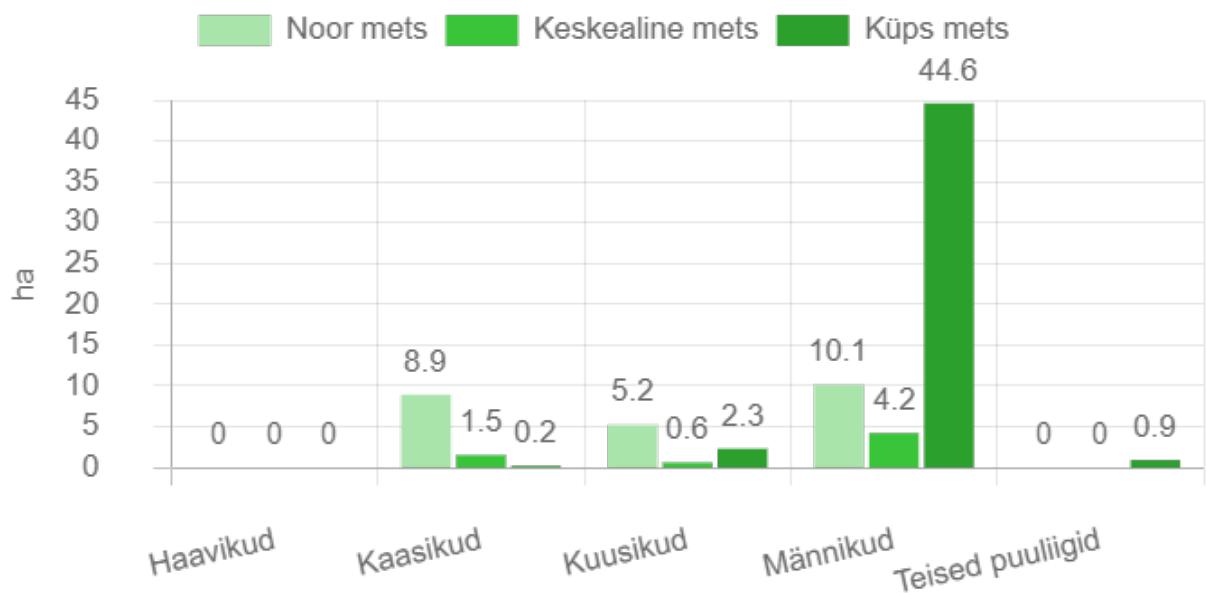
Joonis 6. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) aastal 2030.

Joonis 7. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus aastal 2030 (%).

Joonis 8. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus aastal 2030 (%).

Joonis 9. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus hektarites puuliikide kaupa aastal 2030.

IV Mõisted

Uuendusraiet tehakse puidu saamiseks ja uue metsa kasvatamiseks. RMK soovib säilitada meie metsade liigirikkust ja kasvatada erineva puuliigi puistuid seal, kus nad kasvavad kõige paremini.

Uuendusraie liigid on lageraie, turberaie ja valikraie.

- **Lageraie** korral raiutakse langilt ühe aasta jooksul kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis toetavad elurikkust ja ka looduslikku uuenemist kohapealse seemnega.
- **Turberaie** korral raiutakse mets hajali paiknevate üksikpuude või häiludena pikema aja jooksul.
- **Valikraiet** tehakse erandjuhtudel, kui seda toetavad looduslikud tingimused ja metsa on võimalik kasvatada ja kasutada püsimeetsana. Mets raiutakse üksikute puude ja väikeste häiludena.

Hooldusraiet kasutatakse elujõulise metsa kasvatamiseks.

Hooldusraie liigid on valgustusraie, harvendusraie ja sanitaarraie.

- Nooremates metsades tehakse **valgustusraiet**, mille käigus raiutakse kõik tulevasse suurde metsa mittesobivad puud ja tehakse kasvuruumi eelistatud peapuuliigile.
- Vanemates metsades tehakse **harvendusraiet**, mille käigus tõstetakse metsa väärtust tiheduse reguleerimise teel. Harvendusraiega raiutakse enamuspuuliigi kasvu segavad puud.
- Metsa halvenenud tervisliku seisundi parandamiseks tehakse **sanitaarraiet**.